

Kur'ân'ın asıl davetini unutmayalım

Hollanda'dan Fatih Cenker Eren: “Kur'ân'da on dokuz rakamıyla ilgili tevafuklar olduğunu söyleyenlerin veya ebced hesabıyla Kur'ân'dan tarih çıkarmak isteyenlerin düşüncelerine katılmıyorum. Fakat duydum ki, Saîd Nursî Hazretleri de böyle tevafuklarla veya ebced hesabıyla ilgilenmiş. Bunun sırrı nedir? Bu konuda bir hakikat payı var mıdır?”

Denizli'den Abdullah Sarıyıldırım: “Ebced hesabının İslâm tarihinde ve İslâmî ilimler içinde yeri nedir? Bağlayıcılığı ve güvenirliliği var mıdır? Üstad Saîd Nursî Hazretleri ebced hesabını neden kullanmıştır?”

Kur'ân'da elbette aşırılık yoktur; denge ve tutarlılık vardır. Kur'ân şov yapma aracı değildir. Kur'ân bir ticâret metâi değildir ve olamaz. Kur'ân ne yalnız tevafuktan ibârettir, ne de yalnız ebced hesabından! Kur'ân bir hakikatler manzûmesidir, bir gerçekler mecmûasıdır. Kur'ân'ı sadece tevâfuktan veya sadece ebced hesabından ibâretmiş gibi görmek ve göstermek elbette talihsizliktir, elbette yanlıştır, elbette doğru davranış değildir.

Fakat bu demek değildir ki, Kur'ân'da tevafuk yoktur veya Kur'ân'dan ebced hesabına göre yeni yorumlara ulaşılmaz. Pireye kızıp yorganı yakmamıza gerek yok. Tevafuka tevafuk kadar değer verelim. Ebcede ebced kadar kıymet verelim. Kur'ân'ın, meselâ, dörtte birini teşkil eden âhret veya yeniden diriliş çağrısına ya da mahşer haberlerine de kendi ağırlıklarınca ehemmiyet verelim.

Kur'ân'dan ebced sırrıyla bazı dünyevî tarihler çıkarmak ve bu tarihleri yaygara yaparak kendimize ikbal aramak yolunda kendimizi helâk edip; Kur'ân'ın açık haberlerinden olan âhret menzillerini unutursak, hesabı unutursak, Mahkeme-i

Kübrâ'yı unutursak, Kur'ân'ın ısrarla üzerinde titrediği Allah'ın rızâsını tahsil etmeyi unutursak, güzel ahlâk ve yüksek ibâdetleri unutursak, işte bu gerçekten helâk olduğumuzun resmidir. Yani dengeli olmak zorundayız. Dengeli olursak ne tevafuku, ne ebcedi inkâr etmemize gerek kalmaz.

Kur'ân'da tevafuk da olabilir, ebced usûlüne göre çözümlenebilen gizli işâretler de olabilir. Bunların inanılmayacak veya abartılacak tarafı yoktur. Ehliyetli âlimler bunlara işâret edebilirler, bu tevafuklardan yeni yorumlara ulaşabilirler, yeni çözümler yapabilirler. Bütün mesele, bu alanla ilgilenen kişinin ehliyetli olması ve Kur'ân'ın asıl dâvâsı ve daveti yanında bu meseleyi abartmamasıdır.

Ebced hesabı ve Cifir ilmi bu gün ortaya çıkmış bir mesele değildir. Kur'ân-ı Kerim inmeye başladığında Araplar arasında ebced hesabı ve Cifir ilmi biliniyordu ve alfabenin sırlarına hâkim şâirler ve edipler tarafından da kullanılıyordu. Arap lisanının belâğat, fesâhat ve edebiyat açısından en gelişmiş döneminde nâzil olmaya başlayan ve mu'cize ifâdeleriyle şâirleri ve edipleri hemen etkisi altına alan ve mest eden Kur'ân-ı Kerim'in; Arap dilini vahiy dili olarak kabul edip, Arap dilinin bir yan bir ürünü diyebileceğimiz Cifir ilmini reddetmesi düşünülemezdi. Esâsen Cifir ilmini reddetmesi için geçerli bir sebep de yoktu. Zîra Kur'ân-ı Kerim prensip olarak, insanlığın zararına kullanılmayan her "birikime" kapılarını açan bir İlâhî kitaptı. Cifir ilmi ise, Arap dilinin binlerce yıllık birikimini yansıtan bir ürünü idi.

Nitekim, edebiyatça, belâğatça, güzel ve şâirâne söz söylemek sanatı bakımından ve bilhassa düpedüz hakîkati ifâde etmesi açısından şâirlerin ve edebiyatçıların gerisinde asla kalmayan ve sözüyle-hakîkatiyle her bir şâiri, edebiyatçıyı ve akıl ehlini hayran bırakan Kur'ân-ı Kerim'in, âyetlerini Cifir ilmüne göre muhtelif târihler veren birer anahtar hüviyetinde donatması, mu'cize oluşunun da bir gereği idi. Bundan dolayıdır ki, gerek Peygamber Efendimiz (asm) tarafından, gerekse ehil âlimler tarafından, Kur'ân-ı Kerim'in âyet ve kelimelerinden bazan Cifir ilmüne göre tarihler çıkarılmış ve bazı hakikatlerin sırlarına bu yol ile ulaşılabilmiştir.

Meselâ: Osmanlı ulemâsından Molla Câmî, Sebe' Sûresinin 15. âyetinde geçen "beldetün tayyibetün" ibâresinden ebced hesabına göre hicrî 857, milâdî 1453 tarihini çıkarmış ve İstanbul'un fethinin bu âyetle de müjdelendiğini haber vermiştir.¹

Cifir ilminin; Hazret-i Ali (ra), Hazret-i Cafer-i Sadık (ra), Hazret-i Abdülkadir-i Geylânî (ks), Muhyiddin-i Arabî (ra) gibi bir çok İslâm ulemâsı tarafından kullanıldığı gibi, asrımızda Üstad Bedüzzaman (ra) tarafından da kullanıldığı ve muhtelif tarihlere, haberlere ve müjdelere işâret edildiği bilinmektedir.

Cifir ilmine tarih boyunca âşinâ olunduğu, kullanıldığı ve Kur'ân'dan da bu ilme dayanarak işin ehli olan âlimlerce bazı tarih, haber ve müjdelerin çıkarıldığı bir vakıadır. Ancak bu ilim, gaybı yalnız ve yalnız Allah'ın bildiği; Allah bildirmediği takdirde hiçbir kulun gaybı bilemeyeceği hakikatine gölge düşürecek şekilde kullanılamaz, kullanılmamıştır ve kullanılması câiz de değildir.

Şu halde bu ilmi hepten reddetmek yerine, kimin kullandığına bakarak bu ilme güvenirlilik vermemiz mümkündür. Yani, 'Bedüzzaman gibi bir âlim, tüm risâlelerinde değil, ana tebliğ olarak da değil, ara sıra ve bir farklı yorum zenginliği olarak bu ilmi—abartmaksızın—kullanmışsa, elbette ehliyetinden ve ilminden dolayı kullanmıştır' diye düşünmemiz bizi hiçbir yanlış sonuca götürmez.

Dipnot:

1-Yazır M.H. Elmalılı Tefsiri, S.3956;